

הולנוע

סרטים

שניים אחוזים בפרשה

אחד החלומות של כל בית-ספר לקולנוע, שאף פעם אינם ניתנים להגשמה בשל המחיר הרב שכרוך בהפקת סרט, הוא להפקיד אותו הסיפור כידי כמה בימאים שונים, ולהשוות אחר-כך בין התוצאות.

הקולנוע הסובייטי חשב פעם על יוזמה כזאת, שלא התממשה, יוזמה שהיא בעצם היחידה שעשויה לתת תמונה נכונה ולהראות מה הם המעלות או הליקויים של יוצרים שונים. משהו בנוסח המוכר יותר — כמה בימאי תיאטרון המכיימים את אותו המחזה.

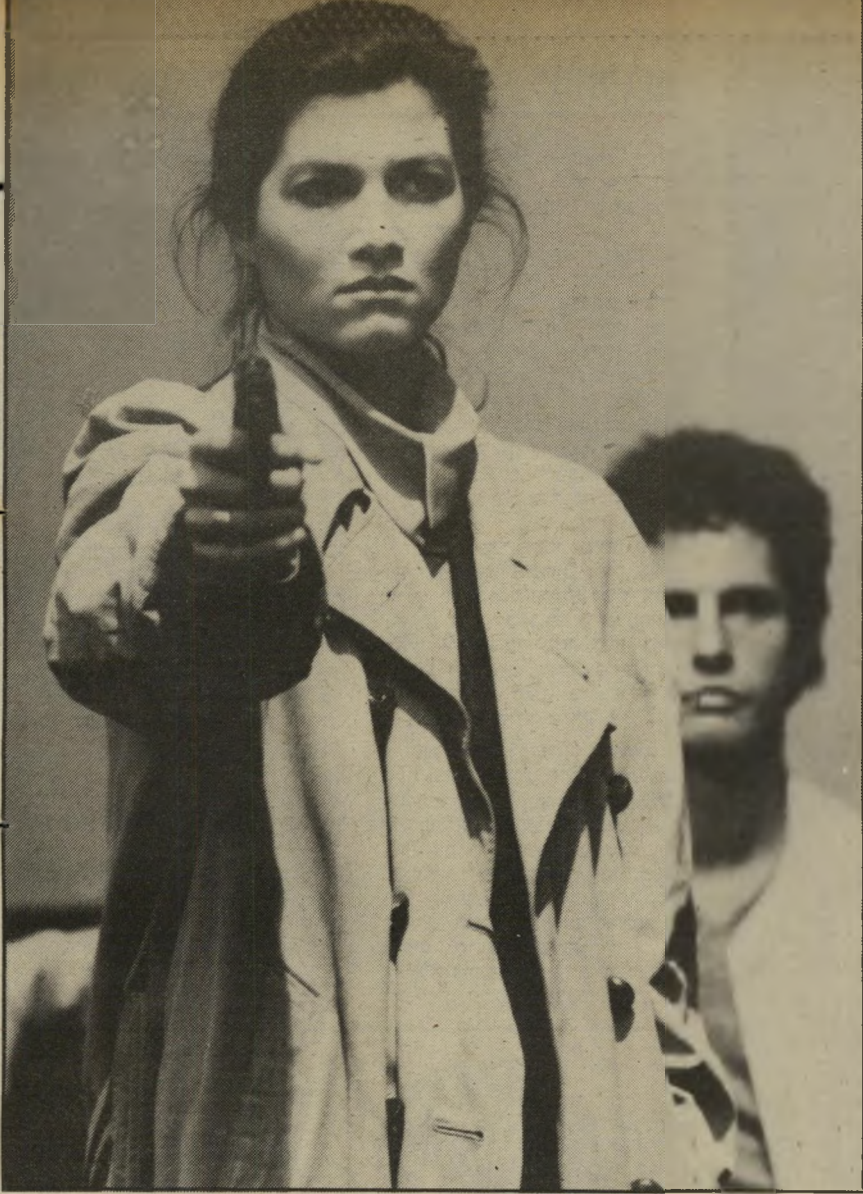
כלי שום כוונות תיאורטיות וכלי שום רצון מיוחד לחדר את תושיהם של חובכי הקולנוע, ניתנת עכשיו בגרמניה הזרמנות לערוך השוואה מסוג זה. שני סרטים, שזכו למסע יחסיציבור נרחב, יצאו לאור ושניהם עוסקים בפרשה ידועה ומוכרת, שהגיעה לעמודים הראשונים של כל עיתוני אירופה.

זאת פרשת מריאנה באכמייר, אשה צעירה, אשר שלפה אקרה, בבית-המישפט בליבק, וירתה למוות בקלאוס גראבובסקי, אדם אשר הודה שאנס את בתה הקטנה, בת ה-7, אנה, ואחר-כך תנק אותה והשליך את גופתה לערימת אשפה.

מריאנה עשתה דין לעצמה, אחרי שהתרשמה כי בית-המישפט עשוי למצוא כל מיני נסיבות מקילות לטובת הנאשם, שהיה בעל עבר ארוך ועשיר של פישעי מין. מריאנה עצמה נשפטה מאוחר יותר על המעשה ונידונה לשש שנות מאסר כעונן הרצח.

מריאנה ואנה בכמאייר האם ובתה בפרשה האמיתית

שהקנית מארי קולבין בתסקיד האם בסרטו של הארק בורם האם האמיתית שימשה כיועצת

„רציתי להראות מה קורה לאדם שניסה כל חייו לשבור מוסכמות ולעבור גבולות, כאשר מכה נוראה מונחת עליו והוא — במיקרה זה היא — אינה מוכנה להשלים עם ההתנהגות שמצפים ממנה.“

כך מסביר דינסט את גישתו לתסריט שכתב, תסריט המבוסס על עובדות שפורסמו באמצעי התיקשורת בלבד. כאשר שלח את התסריט לגיבורת המעשה, הוא נענה בשתיקה מוחלטת. אולי משום שבאותו השלב היא כבר הבטיחה את שיתוף הפעולה שלה לגירסה השנייה של הסיפור.

קלבין וילדתה ג'וליה בשמות בדויים

סימוכין בעיתונות. המתח הדראמטי העצור בתוך הפרשה הזאת סיפק לשבועון שטרן חומר לסידרה ארוכה של מאמרים המתעדים את סיפורה של האם, ובתוכם הסתבר כי האשה הצעירה, מהרבה בחינות דמות אופיינית לגרמניות רבות בנות דורה, התמודדה עם בעיות אישיות חריפות. היא חיה בנפרד מאבי ילדתה, ניסתה בכל מאודה לשמור על עצמאותה ועל זכותה לנהל חיים חופשיים כראות עיניה, אולי משום כך חששה שהשופט אשר ישב בדיון של גראבובסקי, ואשר שפט אותו כבר כעבר ואיפשר לו לצאת לחופשי, ישתמש בעברה כדי למעט בחומרת הפשע, ובאחריות שחלה על השופט עצמו, כאשר הניח לאדם מסוכן לציבור להסתובב חופשי ברחובות.

מובן שסיפור על אשה שחיה חיים חופשיים ואינה רואה עצמה כבולה עליידי מוסכמות מוסריות ישנות, המסתעף לעבירת-מין, רצח ונקמה בתוך בית-המשפט, כל אלה הם מרכיבים שהקולנוע לא יכול היה להרשות לעצמו שלא להשתמש בהם. אילו היה תסריטאי ממציא אותם, היו הכל מלגלים להגומות הגסות והבלתי-אימנות של האמנות השביעית, אבל כאשר יש סימוכין בכותרות הראשיות של עיתונים שלא הספיקו עדיין להצהיב, זאת הרי מציאה מן השמיים.

עבר עברייני. האחראים לשני העיבודים הם שני טיפוסים שונים לגמרי זה מזה. בורקהארדט דינסט הוא דמות ציורית לא פחות מן הרמיות בסרט. התגלמות ה-„מאצ'ו“ הגרמני, איש גבה קומה ובעל מראה קשוח, פניו מחוטטים והבעתם זועמת. מספרים, שכאשר הופיע פעם בתוכנית ראינות בטלוויזיה, יחד עם רומי שניידר המנוחה, היא לא יכלה שלא לפעור פיה מול הגבריות הקורנת ממנו.

דינסט הוא לא רק נראה כמו גאנגסטר מן הסרטים, הוא אף היה כזה וישב בכלא על שוד מזויין של בנק. מאז יצא החוצה הופיע בסרט שבו תואר למעשה סיפור חייו, כשהוא משתתף בכתיבת התסריט, ועתה הוא נטל את פרשת באכמייר כחומר לסרט הראשון שהוא מביים. אין לי שום רצון להיכנס לתוך המניעים של האם, להבהיר את התנהגותה, אני מכיר היטב את עולם העבריינות ואני יודע שאפשר תמיד לספק הסברים והבהרות לרוב, אבל אין זה מסביר ואין זה מבהיר אף פעם.

גוררון לאנדגרבה בתסקיד האם בסרטו של בורק הארדט דינסט הבימאי ישב בעצמו בכלא